

Μετα-Ψυχολογία
169η Συνάντηση
Βασίλειος Μαούτσος

03/07/12

Μεταψυχολογικό Σεμινάριο

‘Ινστιτούτο Κλασικής Ψυχανάλυσης’

‘Some Character -Types Met With in Psycho-Analytic Work’ 1916 Τόμος XIV

II. Those Wrecked by Success

2η Συνάντηση

Με παραδείγματα από κλασικά έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας όπου βρίσκεται η *‘ενοχή’* ως αποτέλεσμα της *‘εκπλήρωσης μιας επιθυμίας’* που υπολογίζεται ως *‘επιτυχία’*, ο Freud συνεχίζει βασικά την μελέτη του επί της *‘Μελαγχολίας’* μετά την συστηματική χρήση που έκανε στον όρο *‘εγώ’* του *‘Mourning and Melancholia’*. Το θέμα καθίσταται ακόμη πιο ενδιαφέρον, καθώς, εν προκειμένω, αναφέρει για δεύτερη φορά την έννοια των *‘ιδεωδών’* του ανθρώπου ως εμπλεκόμενα στο εν λόγω ζήτημα. Εμείς, για λόγους μεταψυχολογικής συνέπειας έχουμε αναφερθεί στα *‘ιδεώδη’* ως σταθερές *«φαντασιώσεις»*, δηλαδή *«ιδέες των ιδεών»*, προκειμένου να τονίσουμε το γεγονός ότι ο *«ασθενής»* έρχεται πάντοτε με ορισμένες πεποιθήσεις και ακλόνητα επιχειρήματα τα οποία ουδεμία λογική συνέπεια και συνέχεια διαθέτουν. Τυπικό δε και κοινώς αποδεκτό παράδειγμα αυτών των *«φαντασιώσεων»* εκ του οποίου συνάγονται όλες οι άλλες *«φαντασιώσεις»* - και κατά τον Freud *‘ιδεώδη’* - είναι το τόσο ιδιαίζον ζήτημα της αιμομιξίας. Αυτό αποκαλύπτεται σε κάθε ανάλυση ως *‘σχέση με τους πατέρα και μητέρα’*. Έστω κι’ αν αυτό συνοδεύεται από ποικίλες εκλογικευτικές προσπάθειες από ψυχαναλυτικούς κύκλους αυτές απλώς βοηθούν στην πλήρη επιβεβαίωση αυτού του κανόνα.

Με βάση τα ανωτέρω η *‘απώλεια’*, η *‘ταύτιση’*, η *‘θλίψη’* και τα *‘ιδεώδη’* συνιστούν ένα κλειστό κύκλωμα που αφορά τον κάθε *«ασθενή»* σε ανάλυση. Η *‘απώλεια’* και απόρριψη του αιμομικτικού *‘αντικειμένου’* αποτελεί αιτία ναρκισσιστικής *‘ταύτισης’* μ’ αυτό και επιφέρει στον *«ασθενή»* τόσο μεγάλη *‘θλίψη’* και στη συνέχεια εαυτό-μομφή. Έτσι, χωρίς μία εμπεριεκτική αν και εξωφρενική *«ιδέα επί των ιδεών»* αυτών, το *‘εγώ’* είναι αδύνατον να διατηρήσει την συνοχή του εντός της συνεδρίας. Είναι πλέον εξαιρετικά σαφές ότι το *‘εγώ’* ουδεμία σχέση γνώσης και συνέπειας διαθέτει όπως συνέβαινε με τις αρχικές αναφορές του *«ασθενή»* περί *‘συνειδητού’* και *‘ασυνειδήτου’* ή, γνώσης και αγνωσίας όσον αφορά αυτό που του συμβαίνει και έχει συγκεκριμένα συμπτώματα. Εν προκειμένω, σίγουρα το *‘εγώ’* βρίσκεται πολύ πέραν της *‘συνείδησης’*!

Ο *‘πόλεμος’* που γίνεται στη *‘συνείδηση’* για να δικαιωθεί το *‘ένστικτο’* και να ηττηθεί το *‘εγώ’* και τα *‘τρελά ιδεώδη’* του είναι σαφές ότι είναι ανελέητος και δίκαιος. Συνεπώς ιδεατά δίκαιη είναι και η απεγκατάσταση της ναρκισσιστικής ταύτισης που ποτέ δεν πρόκειται να συμβεί σε ανθρώπινο επίπεδο. Επομένως, καθίσταται προφανές ότι η οποιαδήποτε *‘εξωτερική’* *‘επιτυχία’* του σχεδίου για *βιολογική δικαιοσύνη* (το μέγιστο ανθρώπινο ναρκισσιστικά *‘ιδεώδες’*) σύμφωνα με τα ήδη λεχθέντα (π.χ., κοινωνική καταξίωση μετά από σκληρή προσπάθεια) θα στεφθεί από *‘εσωτερική’* *‘ενοχή’* εξ αιτίας της αναζωπύρωσης του τεράστιου ναρκισσιστικού ζητήματος (αυτό είναι φυσικό να διαφέρει από *«ασθενή»* σε *«ασθενή»*) με το *‘ένστικτο’* *‘λειτουργών εν κενώ’*. Ας υπενθυμίσουμε όμως για άλλη μία φορά ότι ουδέποτε υπήρξε πραγματική *‘απώλεια αντικειμένου’* πέραν της από μέρους του *«ασθενή»* *‘ιδεατής’* προσπάθειας ακύρωσης της στοιχειώδους ελευθερίας του *‘αντικειμένου’*. Συνεπώς, έχουμε μετατροπή του σεξουαλικού ενστίκτου σε επιθετικό ως προς την έκφρασή του και μόνον. Αυτό συνιστά *‘καταστροφή’* εξ αιτίας μιας *‘επιτυχίας’*.